

PRZEGLĄD POMORSKI

DZIENNIK CHELMŹYŃSKI

Pismo demokratyczne i bezpartyjne poświęcone sprawom kulturalno - oświatowym i gospodarczym

PRENUMERATA:

wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt z dodatkiem tygodniowym „ST RZECHA RODZINNA“ wynosi miesięcznie w ekspedycji 2,10 zł, z odnoszeniem w dom przez listonosza 2,46 zł, kwartalnie 7,38 zł. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków itp., wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie gazety. Nakładem i drukiem „Drukarni Przemysłowej“ (Fr. Miemczyk) w Chełmży. Redakcja czynna od godziny 11 — 12 i od 16 — 17-tej. Redaktor naczelny i odpowiedzialny: KLEMENS KOBIERSKI, Chełmża.

Telefon 72.

OGŁOSZENIA:

10 groszy za milim. 1 łamowy, szerokości 33 mm. Za reklamy na stronie tekstowej szerokości 82 m/m. 50 gr. na II-giej 75 gr. na I-ej 1,— zł. Przy powtórzeniu ogłoszeń udziela się rabatu. — Przy dochodzeniach sądowych i konkursach wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsca administracja nie odpowiada. Konta bankowe: Miejska Kasa Oszczędności — Bank Ludowy Chełmża — Miejsce płatności — Chełmża. —

Redakcja Administracja i Ekspedycja: Chełmża, przy Rynku Bednarskim nr. 1., narożnik ul. Hallera

Nr. 88.

Chełmża, środa, dnia 17-go kwietnia 1929 r.

Rok II.

Polska wzmacnia się, pracuje i rozkwita.

(Ocena posła włoskiego hr. Majoni o świetnej przyszłości i rozwoju Polski)

Współpracownik IKC. został przyjęty przez posła włoskiego hr. Majoni, który podzielił się z nim wrażeniami z przeszło 5-cio letniego pobytu w naszej ojczyźnie.

„Przybyłem do Polski w pierwszych dniach 1924 r. — rozpoczyna swoje wywody hr. Majoni — i w ciągu tych pięciu lat, stwierdziłem olbrzymi postęp we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i społecznego. Najważniejszym jednak faktem, który zauważyłem, jest bezwzględna unifikacja trzech dzielnic: Małopolski, Wielkopolski i b. zaboru rosyjskiego — dzielnic, które administrowane przez trzech zaborców do listopada 1918 r., miały odmienne prawa, zwyczaje i formy. Różnice te w ciągu tych pięciu lat znikły zupełnie — dziś istnieje tylko jedna wielka Rzeczpospolita, której obywatele, bez względu na swoje przekonania polityczne, jednakowo myślą i czują.

Stało się to i dlatego, że naród polski jest głęboko religijny i przywiązany do kościoła rzymsko-katolickiego i fakt ten przyczynił się bezwzględnie do zbliżenia rodaków z trzech dzielnic.

Nie tylko jednak w tej dziedzinie stwierdziłem olbrzymi postęp, zauważyłem go we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, czy to w coraz większym rozwoju przemysłu, czy to we wzmożonej produkcji na roli, a nadto w podniesieniu wyglądu miast.

Miasta polskie, czy to stolica, czy ośrodki prowincjonalne, odznaczają się czystością i estetycznym wyglądem, a wznoszone z każdym rokiem nowe monumentalne budowle przyczyniają się do podniesienia ich reprezentacyjnego wyglądu.

W okresie mego pobytu — mówi min. Majoni — przejechałem kraj Wasz wzdłuż i wszerz, przebywając w aucie przeszło 24 000 km. i pilnie obserwując zwłaszcza gospodarkę na roli. Jest ona pierwszorzędną i w niczem nie ustępuje gospodarce na Zachodzie Europy, a nawet pod wieloma względami ją przewyższa.

Pozatem muszę podkreślić głęboki patriotyzm który cechuje naród polski — patriotyzm, który w ciężkich chwilach narodowych doświadczeń, nigdy nie zawodzi Was, gdy jest on jednakowy u wszystkich obywateli, nie tylko u arystokratów, lecz i u wieśniaków, nie tylko u konserwatystów, lecz i u socjalistów. Wprawdzie Polska przechodzi kryzys ekonomiczny, lecz kryzys ten przechodzą wszystkie kraje w większym lub mniejszym stopniu i należy bezwzględnie wierzyć, że przewyciężycie go dzięki bogactwom naturalnym kraju, oraz dobrej chęci i żelaznej woli obywateli polskich do pracy.

Polska, która odzyskała swoją niepodległość, nie może być więcej wymazana z karty politycznej Europy, gdyż jest przeznaczona do odegrania wielkiej roli politycznej na Wschodzie w szczególności, a w całej Europie w ogólności.

Jako Włoch stwierdziłem — oświadcza hr. Majoni — że oba nasze kraje posiadają identycz-

Nowy rząd.

Skład osobowy. — Nowi ministrowie.

Warszawa, 15. 4. W dniu wczorajszym Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dekrety nominacyjne dla członków nowego gabinetu.

Premierem został zamianowany p. dr. **Kazimierz Świątalski**.

Na wniosek p. premiera zostali mianowani ministrami: Gen. **Felicjan Sławoj-Skiadkowski** — Ministrem Spraw Wewnętrznych, **August Zalewski** — Ministrem Spraw Zagranicznych, **Marszałek Józef Piłsudski** — Ministrem Spraw Wojskowych, **Stanisław Car** — Ministrem Sprawiedliwości, **Sławomir Czer-**

wiński — Ministrem Wyznań Rel. i Ośw. Publ., **Karol Niezabytowski** — Ministrem Rolnictwa, **Eugenjusz Kwiatkowski** — Ministrem Przemysłu i Handlu, **Alfons Kühn** — Ministrem Komunikacji, **Jędrzej Moraczewski** — Ministrem Robót Publicznych, **Aleksander Prystor** — Ministrem Pracy i Opieki Społecznej, **Władysław Staniewicz** — Ministrem Reform Rolnych, **Ignacy Boerner** — Ministrem Pocht i Telegrafów, **Ignacy Matuszewski** — Ministrem Skarbu.

Wielka afera szpiegowska na Pomorzu.

Na czele szajki szpiegowskiej stał lekarz z Gdańska.

Władze bezpieczeństwa w Toruniu wpadły ostatnio na trop wielkiej afery szpiegowskiej, uprawianej na rzecz ościennego mocarstwa zachodniego. W aferze brała udział szajka, składająca się z kilku osób. Na czele jej stał znany i poważany lekarz z Gdańska. Generalnym dostawcą materiałów był drukarz, zatrudniony w toruńskiej drukarni wojskowej.

Cała szajka aresztowana została w trakcie dokonywania zdjęć skradzionych materiałów wojskowych. Aresztowano również herszta bandy szpiegowskiej, lekarza zamieszkałego w Gdańsku. W Toruniu aresztowano 3 osoby.

Szczegóły całej afery z nazwiskami członków szajki szpiegowskiej ze względu na nieukończenie śledztwa — ogłosimy w dniach najbliższych.

Skład delegacji polskiej na komisję rozbrojeniową.

Warszawa, 15. 4. Delegatem Polski na rozpoczynającą się w dniu 15 kwietnia 6 sesję komisji przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej w Genewie będzie stał delegat polski przy Lidze Narodów min. Franciszek Sokal.

W skład delegacji wchodzi ponadto Tadeusz Gwiadzkowski, Stanisław Dygat, Władysław Kulski, oraz jako eksperci wojskowi gen. Kasprzycki, ppłk. Künstler i kpt. Boncet de Sondon. —

na przeszłość w walce z zaborcą o odzyskanie niepodległości i zjednoczenie rozdartych ziem. Stosunki między Italią i Polską są jaknajserdeczniejsze, a zacieśniła je jeszcze bardziej wizyta min. spraw zagranicznych Zaleskiego w zeszłym roku w Rzymie i zostaną one niewątpliwie wzmocnione wizytą ministra, sekretarza stanu dla spraw zagranicznych Grandiego, który przybędzie do Warszawy w maju br. i w czasie którego pobytu zostanie ostatecznie uregulowana kwestja podniesienia dogodności ambasady polskiej w Rzymie i Italiskiej w Warszawie.

Wynoszę z Polski jaknajlepsze wspomnienia — czułem się tu jak w domu i jeżeli odchodzę, to tylko dlatego, że jestem karnym obywatelem, udającym się na nowe stanowisko, na którym będę się starał pracować w dalszym ciągu dla zacieśnienia węzłów między obu rządami, krajami i narodami.“

Nowe dokumenty wojskowe dla pospolitaków.

Warszawa, 15. 4. Ministerstwo spraw wojskowych wyda nowe przepisy, dotyczące wojskowych dokumentów osobistych. Dla osób, należących do pospolitego ruszenia z bronią lub bez broni, będą wydane odmienne legitymacje.

Nowa krucjata sowiecka przeciw chłopom i burżuazji.

Moskwa, 15. 4. Centralny komitet wykonawczy Rosji sowieckiej opodatkował osoby, pochodzenia burżuazyjnego, podatkiem w wysokości 20 proc. od dochodów.

Równocześnie opodatkowani zostali włościanie, korzystający z pracy najemnej w wysokości 50 proc. od dochodów.

Lot Małej Ententy bez Polski.

Warszawa, 15. 4. Władze lotnicze polskie nie staną do tegorocznego lotu Małej Ententy, gdyż lot ten odbędzie się na aparatach jednomiejscowych, których Polska nie wyrabia.

Dalszy wzrost komunizmu w Niemczech.

Berlin, 15. 4. W wielkich stoczniach kilonickich „Germanja“ i „Deutsche Werke“ odbyły się dzisiaj wybory do rady załogowej. Komuniści zdobyli w Kilonji przy dzisiejszych wyborach nowe sukcesy.

Co pisze prasa warszawska.

„Głos Prawdy“ zamieszcza artykuł pt.: „Od Trampczyńskiego do Liebermana“, w którym omawia ostatnią cichą koalicję sejmową złożoną z PPS, Wyzwolenia i Eudecji. Autor artykułu stwierdza, że Blok bezpartyjny odróżnia Sejm narodu polskiego dążący do mądrego ustroju i dobrobytu gospodarczego, oraz do zajęcia przez Polskę mocnego stanowiska w rodzinie państw wielkich narodów — od Sejmu walczącego z Józefem Piłsudskim, z którym walczy się u nas od lat 40.

Odróżnia też robotników podążających za myślą państwową, od robotników nie wychodzących poza partje. Niedziałkowski z Trampczyńskim bronią anarchii sejmowej, siedząc w jednej klatce.

„Gazeta Warszawska“ omawia zbieranie składek na fundusz dyspozycyjny ministra spraw wojskowych, oświadczając, że metody takie są wzięte ze Wschodu, są metodami barbarzyńców (?), ludzi o pierwotnych instynktach i pierwotnym sposobie myślenia. Polska należy do Zachodu i jest jeszcze mimo wszystko krajem cywilizowanym.

„Rzeczpospolita“ w artykule pt.: „Ciężka rozgrywka“ utrzymuje, że sytuacja Polski w ostatnich dniach na skutek artykułu Marszałka Piłsudskiego jest niezmiernie zęszczona. Obecnie wyjściem z sytuacji może być jedynie rząd rezygnujący ze zbyt radykalnych rozgrywek. Inny kurs do niczego dobrego doprowadzićby nie mógł.

Organ Chrześcijańskiej Demokracji „Polska“ zamieszcza artykuł pt.: „Kraj czeka“ i apeluje do Prezydenta Rzeczypospolitej.

Od Prezydenta Rzplitej zależy mianowanie takiego rządu, któryby nie narażał kraju na wstrząsy. Chwila obecna jest ciężka i niebezpieczna i na barkach Prezydenta spoczywa ogromna odpowiedzialność przed narodem polskim i historją. Kraj pragnie widzieć w Prezydencie męża, który przywróci Polsce jej zachwiany spokój.

„Robotnik“ uległ konfiskacji; w Poznaniu skonfiskowano „Kurjer Poznański“.

W nieskonfiskowanym artykule „Zapowiedź drugiego zamachu stanu“ odpowiada „Robotnik“ na artykuł konserwatywnego „Słowa“ wileńskiego malując w najczarniejszych barwach konsekwencje zamachu stanu.

Gen. Primo de Rivera nie ustępuje.

Madryt, 15. 4. Wiadomości o zamierzonej jakoby dymisji rządu Primo de Riveri nie odpowiadają prawdzie. Primo de Rivera oświadczył, że przedstawi w październiku projekt nowej konstytucji, nad którym odbędzie się referendum w lipcu przyszłego roku. Po tym plebiscycie dyktator będzie uważał swe zadanie za ukończone i poda się niezwłocznie do dymisji.

W. Langwood.

Krwawy Rok 1913

(Przekład z angielskiego).

(Ciąg dalszy) § (42)

Młody oficer sam kierował automobilem, ja usiadłem obok, von Pabst zaś, strzeżony przez kaprala, na tylnym siedzeniu wozu.

Nie ujechalibyśmy jeszcze daleko, gdy w motoryze coś nagle pękło, tak że samochód stanął na miejscu. Było to w pobliżu niedużego lasu. — Wysiedliśmy wszyscy, aby oglądnąć maszynę, von Pabst twierdził, że zna dobrze mechanizm i naprawi uszkodzenie. Zamiast jednak przystąpić do naprawy, skorzystał ze sposobności, że przez chwilę mniej na niego uważano i skoczył pomiędzy drzewa. Na widok ucieczki kapral chwycił karabin, przyłożył do ramienia i wystrzelił; nie-szczęśliwy zbieg potknął się i padł martwy. W kieszeni jego znalaziono list pisany do przyjaciela w Niemczech, który skonfiskowano.

W kilka chwil później znaleźliśmy się już w South Hanningfield, gdzie zaprowadzono nas przed naczelnego wodza angielskiego.

Takie były przygody mojej podróży. Dla uzupełnienia opisu dodam, że księżę niemiecki, którego miestety nie miałem sposobności poznać, tylko z trudem uniknął niewoli. Natychmiast po naszym przybyciu do obozu wysłano pościg, który

Olbrzymia afera leśna w Wilnie.

Skarb państwa poniósł 50 milionów strat.

Z Wilna donoszą: Onegdaj został aresztowany i osadzony w więzieniu na Łukiszkach referent gospodarczy wydziału dyrekcji lasów państwowych w Wilnie Juliusz Langhammer. Wysokosci strat dyrekcji lasów państwowych dotychczas nie ustalono. Śledztwo zostało ukończone w poniedziałek dnia 15 bm.

W związku z tą aferą wdrożono dochodzenia przeciw jednemu z wyższych urzędników dyrekcji lasów państwowych. Afera leśna, jak ustalono, trwała kilka lat. Kupcy leśni narazili skarb państwa na straty sięgające około 50 milionów złotych.

Bekonstrukcja rządu kanclerza Müllera — faktem dokonanym.

Berlin, 15. 4. Prez. Rzeszy Hindenburg zwolnił dziś ministra sprawiedliwości Kocha zgodnie z wnioskiem kanclerza z dotychczasowego stanowiska i zamianował b. min. v. Guerarda min.

sprawiedliwości, jednocześnie mianując premiera rządu pruskiego dr. Stegerwalda ministrem komunikacji i b. kanclerza dr. Wirtha ministrem dla terenów okupowanych.

Ponura rzeczywistość sowiecka.

Ryga, 15. 4. W Moskwie szerzy się spekulacja kartami żywnościowymi. Sprzedają je na targach po 20 rb. Poza to sfalszowanych kartek kursuje około 50.000.

Z kraju.

Nagroda literacka m. Łodzi.

Nagroda literacka m. Łodzi przyznana została znanemu powieściopisarzowi Berentowi.

Nowa stacja radjowa w Wilnie.

Ministerstwo Poczty i Telegrafów udzieliło zezwolenie 2 osobom zamieszkałym w Wilnie na założenie radjonadawczej stacji krótkofalowej.

Nowe modele samochodów.

Dnia 5 kwietnia f-ma General Motors w Warszawie wprowadziła na rynek nowe modele 6 cio cylindrowe „Chevrolet“. Otwarcie wystawy tych modeli nastąpiło w obecności zgromadzonych przedstawicieli prasy oraz kół fachowych. Luksusowe 6-cio cylindrowe samochody „Chevrolet“ utrzymano w cenie wozów 4-ro cylindrowych.

Agitacja sekciarska na Wileńszczyźnie.

Ostatnio na terenie powiatu wilejskiego, młodocezańskiego i woleżyńskiego sekta baptystów wszczęła energiczną agitację wśród włościan. Agitatorzy urządzają odczyty i wygłaszają nauki.

Stracił nogę na nartach.

W połowie ubiegłego miesiąca zakopiańczyk p. Regier, zjeżdżając na nartach z Cyrli, upadł tak fatalnie, że doznał złamania nogi. Złamanie okazało się wyjątkowo ciężkie i po dłuższym leczeniu lekarze zmuszeni byli obecnie dokonać nie-szczęśliwemu narciarzowi amputacji nogi.

Zjazd episkopatu polskiego.

W dniach 29 i 30 bm. odbędzie się w Poznaniu zjazd episkopatu polskiego.

1/2 milj. dolarów w drodze do Polski.

Z Warszawy donoszą, że w drodze do Polski z Ameryki znajduje się ładunek pół miliona efektownych dolarów, które mają być przewiezione do Polski do dyspozycji Banku Polskiego z jego rezerw.

Nowy powiat.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przychylił się do wniosku Nowogrodzkiego Urzędu Wojewódzkiego zadecydowało utworzyć samodzielny, wchodzący dotychczas w skład powiatu lidzkiego, powiat szczuczynski.

Nadużycia w dyrekcji kolei lwowskiej.

Rozprawa przeciwko Pawłowiczowi i towarzyszącemu o głośne nadużycie w dyrekcji kolejowej lwowskiej rozpocznie się przed sądem przysięgłych 10 maja we Lwowie i potrwa prawdopodobnie 4 tygodnie.

Wież padła ofiarą płomieni.

Z Wilna donoszą: W środę późnym wieczorem we wsi Bigejki powiatu bractawskiego wybuchł pożar. Ponieważ pożar rozszerzał się na całą wieś zawiadomiono okoliczne straże ogniowe i oddziały wojskowe. Po całonocnej walce z żywiołem nad ranem zdołano pożar zlokalizować. Pastwą płomieni padły prawie wszystkie domy mieszkalne oraz chlewy z żywym inwentarzem. W jednym z domów spłonął 6-letni Benedykt Ławrynowicz. Ponadto 6 osób doznało bardzo ciężkich poparzeń przy gaszeniu pożaru.

Rozpowszechniajcie „Przeгляд Pomorski“

istotnie zauważył na wschód od Rattendon jakiegoś wyższego oficera ze swoim sztabem.

Na widok pościgu angielskiego. Niemcy rzucili się do ucieczki. Byłby jednak niezawodnie dostali się w nasze ręce, gdyby silne oddziały piechoty nie pospieszyły im z pomocą i nie zmusiły gwałtownym ogniem Anglików do odwrotu. Tym wyższym oficerem był niezawodnie księżę niemiecki.

W obozie stawiono mnie natychmiast przed oblicze generała, który miał za zadanie powstrzymać pochód nieprzyjacielski w głąb Essexu. Generał odwrócił się od mapy, w której się przedtem zagłębiał i zapytał:

— Mr. Alexander?

Skłoniłem się.

— Przybywaz pan prosto z Maldonu? — pytał dalej.

— Opuściłem miasto kilka godzin temu.

— Czy mógłbyś mi pan dać jakieś wyjaśnienia o sytuacji w mieście?

Zdałem mu sprawę z wejścia armii pruskiej do miasta, a potem z ataku angielskiego na wroga. Słuchał mnie z źle ukrywaną niecierpliwością.

— Tak, tak — rzekł, kiedy przerwałem, przedstawivszy kontrakt niemiecki. — To wszystko już wiem, Ciekawsze natomiast są inne kwestje. Czy mógłbyś pan na przykład podać mi choćby w przybliżeniu jakieś szczegóły o sile nieprzyjaciela?

Opowiedziałem mu wszystko, co zauważyłem kręcąc się po mieście i koło linii nieprzyjacielskiej i oceniłem siły niemieckie w Maldonie na 5 do 6000 żołnierzy, armję między Maldonem a Purleigh na 2000, zaś poza Purleigh na 7000 ludzi.

Dodałem jednak, że dane te, zwłaszcza ostatnie polegają tylko na przypuszczeniu, ponieważ nieprzyjaciel był rozproszony między wzgórzami i drzewami, tak że trudno było dokładnie rozpoznać jego siły. Wspomniałem też o armatach i fortyfikacjach, które widziałem podczas podróży.

— No, dobrze, dobrze, to mi już wystarczy. Wolalbym sam to sprawdzić, ale to na razie niemożliwe; w całej okolicy niema wyższych wzgórz, z którychby można objąć okiem cały półwysep. Ale mam nadzieję, że jutro lub pojutrze otrzymam balon obserwacyjny, a wtedy wszystko się wyjaśni. Obecnie i tak cała armja dąży do Cambridge, aby na północy stawić nieprzyjacielowi.

— Nieprzyjaciel na północy? — zawołałem z przerażeniem.

— Jakto, czyż nie słyszałeś pan, że wylądowali w Norfolk — odparł generał, zadziwiony również moją nieświadomością. — Miestety i tam już wiele ważnych punktów wpadło w ich ręce. Oto macie panowie dowód, jak przezornie postępuje nasz przeciwnik — dodał, zwracając się do towarzyszących mu oficerów. — Widocznie otoczono Maldon tak ścisłą linią, że żadna wiadomość z głębi kraju nie może się tam przedostać.

— Pozwala to przypuszczać, że nieprzyjaciel rozporządza bardzo znacznymi siłami — zauważył jakiś posiwiaty pułkownik.

Rozpoczęła się narada wojskowa, dyskusje nad liczbą przeciwnika i rozłożeniem jego opozycji. Omawiano szczegółowo rozmaite szanse walki, ewentualne zamiary nieprzyjaciela. Omówienie to zakończył generał następującymi słowy:

(Ciąg dalszy nastąpi).

Rewja lekkoatletyczna w Chełmży.

Bieg na przełaj 3.500 mtr. — Udział zawodników — Podgórz górą. — Chełmża na trzecim miejscu. — Uwagi ogólne.

W ubiegłą niedzielę odbył się w naszym mieście bieg na przełaj na dystansie 3,500 mtr. zorganizowany przez Komendę Powiatową Przystosowania Wojskowego i Wychowania Fizycznego 63 pp. na powiat toruński. Była to rewja lekkoatletyczna rozpoczynająca sezon letni ćwiczebną, mającą za cel wzbudzić większe zainteresowanie dla spraw przystosowania wojskowego i wychowania fizycznego wśród wszystkich organizacji znajdujących się na terenie powiatu toruńskiego.

Ogółem zgłosiło się przeszło 60 zawodników, a w biegu na przełaj wzięło udział 40 zawodników, którzy przybyli z Podgórza, Grzywny, Lulkowa, Skąpego i Chełmży. Kierownikiem biegu był komendant powiatowy 63 pp. p. por. Zalewski i starszy sierżant p. Zacharek oraz sierż. p. Borkowski.

Praca biegu ciągnęła się na przestrzeni 3,500 mtr. Bieg rozpoczął się z Rynku i w drodze okólnej z przeszkodami i z powrotem. Zawodnicy w dobrej formie przebyli tę przestrzeń w bardzo krótkim czasie. Pierwsze i drugie miejsce zajęli zawodnicy z Podgórza. Trzecie miejsce utrzymała przy sobie Chełmża. Po biegu udali się zawodnicy do hali ćwiczeń szkoły chłopców, gdzie nastąpiła klasyfikacja i wydanie żetonów oraz dyplomów zwycięzcom.

P. por. Zalewski przemówił w prostych i serdecznych słowach żołnierskich do zawodników, wskazując na to, że bieg na przełaj, w którym brali udział, był rozpoczęciem sezonu lekkoatletycznego, zmierzającego do podniesienia tężyzny fizycznej w naszym społeczeństwie i podziękował im za tak liczny udział. Poczem wręczył pierwszym trzem zwycięzcom żetony i dyplomy, a trzem dalszym tylko dyplomy.

Nagrodzeni zawodnicy byli: I. Stanisław Ringert, Podgórski Klub Sportowy - czas - 11 min. i 46¹/₅ sek. II. Jan Wiśniewski - Podgórski Klub Sportowy - czas - 11 min. 46²/₅ sek. III. Bernard Wiśniewski, Stow. Młodzieży Polskiej Chełmża, czas - 12 min. IV. Edmund Wiśniewski, Podgórski Klub sportowy - czas - 12 min. 2¹/₅ sek. V. Jan Boniecki, Stow. Młodz. Polskiej Skąpe. VI. Władysław Lewandowski, Stow. Młodz. Polskiej Chełmża.

Jak powiedzieliśmy wyżej w biegu tym wzięść udział wszystkie organizacje przystosowania wojskowego i wychowania fizycznego z całego powiatu toruńskiego. A jest ich na tym terenie bardzo dużo. Ta znikoma liczba zawodników świadczy, że jeszcze jest mało zrozumienia dla spraw sportowych. A przecież imprezy takie, jaka była w Chełmży, powinny przedstawiać się trochę lepiej. Wiemy, że Kom. Powiatowa P. W. i W.F. na powiat toruński dokłada wszelkich starań, aby praca w kierunku wychowania fizycznego i p. w., postępowała naprzód z całą energią. Należy przede wszystkim, aby wszystkie zarządy organizacyj p. w. i w. f. wpłynęły na swych członków w tym kierunku.

Kto wygrał na loterii?

(28 dzień ciągnięcia).

10.000 zł. na n-ry.: 72914 139997.

5.000 zł. na n-ry.: 10129.

2.000 zł. na n-ry.: 73058.

1.000 zł. na n-ry.: 16812 40663 59420 65199 65298 84459 14547 171199.

600 na n-ry.: 57 3735 13728 20018 26360 27854 3286 33707 37401 49464 53171 54365 55301 63822 81846 83177 85778 100157 103983 114233 120110 126737 138193 138969 142608 149706 150063 166120 166219 170128.

(29 dzień ciągnięcia.)

100.000 zł. na n-ry.: 10136.

15.000 zł. na n-ry.: 41420 140013.

10.000 zł. na n-ry.: 152935.

2.000 na n-ry.: 112244.

1.000 zł. na n-ry.: 25701 30367 33607 50554 64111 71800 102502 105654 117346 118141 125040 126714 147506 154055.

600 zł. na n-ry.: 13639 33004 41448 42180 45647 48407 54907 72526 73616 77537 86103 86418 89608 99239 101331 131237 151937 158711 168778.

Z życia Podoficerów Rezerwy.

Jak już pokrótce donosiliśmy, w ub. niedzielę odbyło się nadzwyczajne plenarne zebranie tutejszego Koła Związku Podoficerów Rezerwy w „Hotelu Dworcowym“ przy udziale 18 członków.

Obrady zagał prezes p. red. Kobierski, który przedstawił porządek dzienny, poczem zaraz na wstępie nastąpiło sprawdzenie obecności członków. Po odczytaniu nadesłanych pism i okólników z Zarządu Okr. Zw. Podof. Rez. z Torunia, omówiono w szczegółach mający się odbyć w dniu 28 bm. marsz bojowy w Toruniu. Drużynę marszową poprowadzi p. o. komendant p. Piekarski, który zajmie się skompletowaniem jej oraz zaopatrzeniem w odpowiedni ekwipunek.

Na uroczystość 5-lecia bratniego Koła Zw. Podof. Rez. w Toruniu uchwalono wystać poczet

sztabarowy, zarząd i niektórych członków, którzy na swój koszt zechcą udać się na tę podniosłą uroczystość.

Sprawę komendanta w zupełności wyjaśniono. Nastąpiła całkowita zgoda pomiędzy stronami, świadczy dodatnio o wyrobieniu towarzyskiej członków, którzy swoje ambicje osobiste umieją podporządkować sprawom natury organizacyjnej. Z okazji przypadającej uroczystości narodowej 3 Maja postanowiono wzięść udział gremjalny w kapstrzyku i nabożeństwie, oraz akademii. Nowo fundusz dyspozycyjny dla Min. Spraw Wojsk. postanowiono zebrać dobrowolną składkę.

W wolnych głosach omówiono ponadto całą szereg spraw natury wewnętrznej, poczem prezes zamknął obrady hasłem „Jedność!“

KRONIKA

Chełmża, dnia 16 kwietnia 1929 roku.

Kalendarzyk.

Wtorek: Benedykta Labre
Środa: Aniceta pap., Rudolfa

Wschód słońca: 4,40 rano
Zachód słońca: 18,33 po poł.

DYŻUR NOCNY APTEK.

Dyżur nocny pełni „Apteka pod Orłem“.

— **Z karty żałobnej.** Straszna nieubłagana śmierć zabrała znowu z grona śmiertelników jedną ofiarę. Odlączyła męża od żony i matkę od dzieci, pozostawiając za sobą nienakończony smutek i żalobę. Dnia 11 bm. poszła w zaświaty żona tutejszego obywatela śp. Rozalja Świtajska. Pogrzeb odbył się w niedzielę (14 bm.) o godz. 4-ej po poł. przy udziale bractw kościelnych oraz publiczności. Kondukt prowadził ks. prałat Szydlik w asyście ks. wik. Manthey'a. Nazajutrz (w poniedziałek) odprawił ks. prałat Szydlik uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę zmarłej. Z powodu tak ciężkiego ciosu składamy osieroconemu mężowi i rodzinie nasze najszczerze współczucie.

— **Wenta na dom starców.** W ub. niedzielę urządziło tu stowarzyszenie kobiet niemieckich „Deutscher Wohlfarts-Frauenverein“ zabawę połączoną z wentą, z której cały zysk przekazano na utrzymanie domu starców „Sichenhaus“ w Chełmży. Ofiarodawcy fantów i premji byli okoliczni zamożni obywatele w największej części jednak członkinie tej organizacji. Odegrano sztukę „Wiejskie wesele“; w szczególności udał się taniec klasyczny wykonany przez p. Eberhardta i 6 pań. Fanty były wspaniałe, to też koło szczęścia miało niezwykle powodzenie. Sala „Willi Nowej“ była przepelniona gośćmi, którzy bawili się ochoczo do białego dnia.

— **„W kajdanach“.** Pod takim tytułem tylko jeden dzień ukaże się wspaniały dramat na srebrnym ekranie „Konkordji“. Obraz ten ilustruje historję niesprawiedliwie posądzonego i torturowanie więźniów. Fabuła jest niezwykle interesująca. Ponadto w nadprogramie ukaże się arcywesoła komedia i aktualny film krajoznawczy pt.: „Wśród gór kanadyjskich“. Program jest bogaty i polecenia godny. Szczegóły w dzisiejszem ogłoszeniu.

— **Z targu.** Na dzisiejszym targu panował ruch dość ożywiony. Płacono za: masło 2.30—2.50 zł., jajka 2—2,10 zł., kartofle 5 zł., ser 60 gr. Inne produkty są mniej więcej niezmienione.

— **Kronika policyjna.** W dniu wczorajszym zgłoszono na tutejszym posterunku policyjnym 2 mniejsze kradzieże: śledzi i obuwia. Sprawców ujawniono. Będą oni odpowiedzialni za to przed sądem.

— **Stan pogody.** Od kilku dni panuje słoneczna pogoda. Temperatura powietrza jest znośna. Wieją chłodne wiatry wschodnie.

— **Dworzec oświetlony.** Za usilnem staraniem naczelnika tutejszej stacji kolejowej p. Bucholca zostało zaprowadzone oświetlenie elektr. na całej stacji i we wszystkich budynkach dworcowych. Dzięki temu tutejsza stacja kolejowa w nocy jest dokładnie oświetlona i przez to wygląd jej przybrał charakter prawdziwie europejski. Ponadto prace rozpoczęto nad założeniem kwietnika, co

niewątpliwie upiększy cały dworzec. Należy się przeto p. nacz. Bucholcowi wyrazić słowa uznania za jest wzorowym i przykładowym gospodarzem.

Od Redakcji.

Jak już Szanowni Czytelnicy mogli zauważyć usilnem staraniem naszym jest stale ulepszanie naszego „Przeglądu Pomorskiego“ tak w działaniu redakcyjnym, jakoteż w dodatkach tygodniowych. W wiadomościach z kraju i z dalszych stron podawaliśmy w krótkich słowach najświeższe wiadomości. Wprowadzimy jeszcze inne ulepszenia jak umieszczanie najnowszych ilustracji z Powszechnej Wystawy Krajowej.

By jednak pismo w dalszym ciągu ulepszać nieodzowną jest współpraca Czytelników z Redakcją.

Wobec tego, że im więcej pismo nasze będzie miało abonentów, tem więcej będziemy mogli je ulepszać, **zwracamy się do Szanownych Czytelników z usilną prośbą, by zechcieli zaangażować za naszym piśmie wśród swych krewnych oraz znajomych.**

W okolicy, w której zamieszkujecie, zdarzają się wypadki, urządzone są zabawy, przedstawienia, zebrania itp., o których każdy wiedzieć powinien. Niektóre wydarzenia są bardzo ciekawe i interesujące, dlatego Waszym obowiązkiem Szanowni Czytelnicy jest donieść Redakcji, byśmy mogli wydana te opublikować. Wszystkie wiadomości nadane do Redakcji, a przeznaczone do druku, pisane być muszą po jednej stronie papieru i to wyraźnie atramentem. Wiadomości muszą być prawdziwe i podpisane pełnem nazwiskiem autora. Nazwisko autora artykułu Redakcja zachowuje dla siebie.

Gdyby ktoś doniósł wiadomość nieprawdziwą mając tylko na celu oczernianie bliźniego, wówczas Redakcja z całą stanowczością potępi tę osobę i odda ją Sądowi. Należy więc tylko pisać prawdziwe wiadomości.

Prosimy więc raz jeszcze o współpracę, a pismo nasze stanie na najwyższym poziomie. Pamiętajmy, że od współpracy Czytelników zależy poziom naszego pisma.

Ruch towarzystw.

W środę dnia 17 bm. o godz. 8-ej wieczorem odbędzie się doroczne zebranie „Koła Przyjaciół Harc.“ na które zaprasza wszystkich członków Zarząd.

Przybycie wszystkich członków pożądane.

Gielda zbożowa

POZNAŃ dnia 13. 4. 1929 roku.

płacono za 100 kg. w zł.	
Żyto nowe	32,50—33,00
Pszonica nowa	46,25—47,25
Jęczmień przemiałowy	32,50—33,50
Jęczmień browarowy	38,50—39,50
Owies	31,75—32,75
Mąka żytnia 70 proc.	47,75—50,00
Mąka pszen. 65 proc.	64,75—68,75
Otręby żytnie	24,75—25,75
Otręby pszenne	26,25—27,25

Bank Polski płacił w dniu 15 kwietnia za

dolary amerykańskie	8,88—8,87
funtów szterlingów	43,12
franki szwajcarskie	170,98
franki francuskie	34,72
marki niemieckie	210,64
guldeny gdańskie	172,40

KINO KONKORDJA

Tel. 112. CHELMŻA ul. Kolejowa 24.

TYLKO I. DZIEŃ

Dziś we wtorek, dnia 16-go bm.
Potężny dramat filmowy pt.:

W kajdanach

Ilustruje on historję człowieka niesprawiedliwie posądzonego i torturowanie więźniów oraz miłość.

W rolach głównych występują gwiazdy ekranu
Estella Taylor i Georg O'Brien

Nadprogram :

arcywesoła komedia dwuaktowa.

Ponadto film dodatkowy krajoznawczy

„Wśród gór kanadyjskich“

Początek seansów o godz. 7. i 9.

PRZETARG

na wykonanie robót ziemnych przy budowie drogi Toruń—Służewo.

Urząd Wojewódzki Dyrekcja Robót Publicznych Torunia podaje do wiadomości, że w Pom. Dzienniku Wojew. dnia 15. IV. 29 Nr. 13 został ogłoszony przetarg na wykonanie 20.000 do 25 000 m³ robót ziemnych przy budowie drogi państwowej Toruń—Służewo, z terminem składania ofert do dnia 24. IV. 1929, godz. 10 rano.

Wzór umowy oraz szczegółowe warunki techniczne można przeglądać w Urzędzie Wojewódzkim Dyrekcja Robót Publicznych, pokój 48, gdzie również można otrzymać bezpłatnie formularz ofertowy.

Za Wojewodę

wz. Dyrektora Robót Publicznych (Inż. K. Maćkowski).

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W środę, dnia 17 bm. o godz. 10-tej przed poł. sprzedam przy ul. Kościuszki 1. za gotówkę najwięcej dającym. Przetarg odbędzie się napewno.

5 warsztatów stolarskich

Chełmża, dnia 16 IV 29 r.

(-) Kowalski, kom. sąd.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W środę, dnia 17 bm. o godz. 10-tej przed poł. sprzedam przy ul. Kościuszki 1. za gotówkę najwięcej dającym. Przetarg odbędzie się napewno.

20 m³ bali lipowych

Chełmża, 16, IV 29 r.

(-) Kowalski, kom. sąd.

Unieważniam

książeczkę wojskową wydaną przez PKU Toruń na nazwisko Władysława Szczerby z Liznowa p. Toruń.
Wład. Szczerba.

Ucznia

poszukuje od zaraz lub później.
W. Jastrzebski
mistrz piekarski
Toruńska 11/12.

Samochód

osob. Chevrolet sprzedam zaraz bardzo tanio wiadomość w autobusie
Chełmża - Chełmno

Farby

do farbowania obuwia w różnych kolorach nabyć można w
Składzie Skór
ul. Toruńska 14

Nagro-
dzone na
wystawie

w
Toruniu
1928 r

MINORKI CZARNE!

JAJA - sadzonki

tej rasy odda sztukę za 60 groszy

Kurt Marquardt

Kamionka, poczta Turzno
pow. Toruń.

Skład

z mieszkaniem przy rynku sprzedam natychmiast z towarem lub bez. Oferty pod B.P. do Biura Ogłoszeń „IRO“
Bydgoszcz.

Młockarkę

szeroko-konną w bardzo dobrym stanie sprzedam

Józef Zieliński
Nowa Chełmża.

Makulatury

oddaje

Druk. Przemysłowa

PRZETARG

na dostawę kamieni polnych rozmiar 8-35cm.

Wydział powiatowy w Świeciu zakupił w drodze publicznego przetargu:

2000 m³ kamieni

z dostawą loco stacja wyladowcza Warlubie oraz

600 m³ kamieni

z dostawą loco stacja wyladowcza Dragacz w partjach co najmniej 200 m³.

Bliższe warunki udzieli Zarząd Drogowy przy Wydziale Powiatowym.

Oferty z napisem „Oferta na dostawę kamieni“ złożyć proszę do 1. maja r. b. godz. 13-tej w Wydziale Powiatowym w Świeciu.

Do oferty dołączyć należy poświadczenie złożenia w Powiatowej Kasie Komunalnej w Świeciu wadium w wysokości 5% wartości zaofiarowanych kamieni w gotówce lub listach gwarancyjnych. Wydział Powiatowy zastrzega sobie dowolny wybór oferentów.
Starosta, Kowalski.

Każdy obywatel powinien czytać

pismo codzienne, w którym się ukazują urzędowe komunikaty i najaktualniejsze wiadomości ze świata - a takim pismem jest

„Przeгляд Pomorski“.

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. za 2,46 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przeгляд Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty, na „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. odebrałem, co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____

Zamówienie.

Niniejszem zamawiam wychodzący w Chełmży 6 razy w tygodniu „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. za 7,38 zł. wraz z opłatami pocztowymi. „Przeгляд Pomorski“ proszę dostarczyć pod poniższym adresem:

Imię i nazwisko: _____

Miejscowość: _____ ulica i nr. _____

Kwit pocztowy

Zi _____

tytułem przedpłaty na „Przeгляд Pomorski“ na miesiąc MAJ 1929 r. odebrałem co niniejszem potwierdzam.

_____, dnia _____ 1929 r.

podpis: _____